

KONSOLIDEERITUD MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Osaühing Laheotsa

registrikood: 10238435

tänava/talu nimi, Otimäe

maja ja korteri number:

küla: Padise küla

vald: Lääne-Harju vald

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 76001

telefon: +372 6782523

e-posti aadress: info@laheotsa.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Konsolideeritud bilanss	4
Konsolideeritud kasumiaruanne	6
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	7
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	9
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2 Raha	13
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Varud	15
Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad	15
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	16
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	17
Lisa 9 Bioloogilised varad	18
Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad	19
Lisa 11 Kasutusrent	20
Lisa 12 Laenukohustised	20
Lisa 13 Võlad ja ettemaksed	21
Lisa 14 Tingimuslikud kohustised ja varad	21
Lisa 15 Sihtfinantseerimine	21
Lisa 16 Osakapital	22
Lisa 17 Müügitulu	23
Lisa 18 Muud äritulud	23
Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused	23
Lisa 20 Tööjõukulud	24
Lisa 21 Intressikulud	24
Lisa 22 Muud finantstulud ja -kulud	24
Lisa 23 Tulumaks	24
Lisa 24 Seotud osapooled	25
Lisa 25 Konsolideerimata bilanss	27
Lisa 26 Konsolideerimata kasumiaruanne	28
Lisa 27 Konsolideerimata rahavoogude aruanne	29
Lisa 28 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	30
Lisa 29 Elektrienergia tootmine	30
Aruande allkirjad	31
Vandeauditori aruanne	32

Tegevusaruanne

Kontserni iseloomustus ja majandusaasta lühiülevaade

OÜ Laheotsa on 1992. aastal asutatud kodumaisel kapitalil põhinev pereettevõte.

Ettevõtte **põhitegevusaladeks** on:

- Juur- ja köögivilja kasvatamine, - hoiustamine, - töötlemine ja aastaringne turustamine;
- Teravilja- ja rapsikasvatus;
- Maatulundusmaade ost/müük ja haldamine;

2023. aasta müügitulu ulatus 6,14 miljoni euron. Netokäive langes -22,87% (2022: tõusis 33,26% olles 7,96 miljonit eurot). Müük koduturule moodustas käibest 87,25 %, ülejäänud osa käibest andis müük EL riikidesse. Puhaskasum netokäibest 25,04% - 1,54 miljonit eurot. Tööjõukulud 2023. aastal olid 1,01 miljonit eurot (2022: 1,00 miljonit eurot). Keskmine töötajate arv 2023. aastal 44 inimest.

Majandus – ja keskkonnategevus

OÜ Laheotsa majandus- ning tootmistegevus on keskkonnasõbralik ning vastavalt sellele planeeritakse külvi- ja vahekultuuride kasvupindu ning kasvatatavaid põllukultuure. Ettevõtte tegevus on tsükliline ning hooajaline. Toodangu realiseerimine suvisel perioodil aeglustub, kuid üldiselt on siiski majandustegevus järjepidev ning aastaringne. Toodangu müügi planeerimine toimub järjepidevalt ja planeeritult vastavalt olemasolevatele laovarudele ning valitsevatele turutingimustele.

Laheotsa rajas 2021 aastal tootmise abitegevusena päikeseenergiapargid, mis on käivitunud oodatust edukamana ning annavad ettevõttele lisaväärtust nii kulude vähendamise kui ka puhta energia näol.

Finantsriskid

Ettevõtte arveldab igapäevaselt eurodes ning otsest valuutakursside riski ei ole. Pankadest võetud laenud on eurodes ning intressimäära arvutamise aluseks on EURIBOR. Seoses EURIBORI muutumisega on siiski intressimäärade tulenev risk ettevõttele madal, arvestades ettevõtte majandustulemusi ja varade mahtu.

Investeeringud

2023. aasta investeeringud olid kokku 1,36 miljonit eurot, sellest investeeringud kinnistutesse 350 tuhat eurot.

Peamised finantssuhtarvud:

	2022	2023
Müügitulu	7 961 009	6 140 259
Tulude kasv	33,26 %	-22,87 %
Puhaskasum	6 160 669	1 537 361
Kasumi kasv	92,54 %	-75,05 %
Puhasrentaablus	77,39 %	25,04 %
ROA	16,84 %	4,26 %
ROE	24,17 %	6,02 %

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Tulude kasv (%) = (müügitulu 2023 – müügitulu 2022)/müügitulu 2022 * 100
- Kasumi kasv (%) = (puhaskasum 2023 – puhaskasum 2022)/puhaskasum 2022*100
- Puhasrentaablus (%) = puhaskasum / müügitulu * 100
- ROA (%) = puhaskasum/varad kokku * 100
- ROE (%) = puhaskasum /omakapital kokku * 100

Raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	635 191	1 191 974	2
Nõuded ja ettemaksed	969 595	830 011	3
Varud	1 088 367	903 403	4
Bioloogilised varad	429 684	428 240	9
Kokku käibevarad	3 122 837	3 353 628	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	4 309	4 309	
Nõuded ja ettemaksed	1 588 810	2 151 009	3
Kinnisvarainvesteeringud	5 539 088	5 377 336	7
Materiaalsed põhivarad	25 501 032	25 392 624	8
Bioloogilised varad	305 649	295 775	9
Immateriaalsed põhivarad	7 740	21 003	10
Kokku põhivarad	32 946 628	33 242 056	
Kokku varad	36 069 465	36 595 684	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	322 861	322 861	12
Võlad ja ettemaksed	696 610	770 462	13
Sihtfinantseerimine	247 671	282 256	15
Kokku lühiajalised kohustised	1 267 142	1 375 579	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	8 676 155	8 999 016	12
Sihtfinantseerimine	597 330	729 612	15
Kokku pikaajalised kohustised	9 273 485	9 728 628	
Kokku kohustised	10 540 627	11 104 207	
Omakapital			
Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713	16
Ülekurss	2 817	2 817	
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	23 889 976	19 229 307	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 537 361	6 160 669	
Kokku emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital	25 528 838	25 491 477	
Kokku omakapital	25 528 838	25 491 477	

Kokku kohustised ja omakapital	36 069 465	36 595 684	
--------------------------------	------------	------------	--

Konsolideeritud kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	6 140 259	7 961 009	17
Muud äritulud	1 436 956	4 477 052	18
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	84 099	169 364	
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	1 444	190 917	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 098 524	-3 432 674	19
Mitmesugused tegevuskulud	-428 774	-371 368	
Tööjõukulud	-1 014 174	-995 607	20
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-901 323	-916 044	8,10
Muud ärikulud	-20 800	0	
Ärikasum (kahjum)	2 199 163	7 082 649	
Intressikulud	-453 692	-217 924	21
Muud finantstulud ja -kulud	56 265	11 677	22
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 801 736	6 876 402	
Tulumaks	-264 375	-715 733	23
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 537 361	6 160 669	
Emaettevõtja aktsionäri/osaniku osa kasumist (kahjumist)	1 537 361	6 160 669	

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	2 199 163	7 082 649	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	901 323	916 044	8,10
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-246 769	-3 013 782	18
Muud korrigeerimised	-392 187	-300 040	15
Kokku korrigeerimised	262 367	-2 397 778	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-130 151	3 469	
Varude muutus	-186 408	-291 455	
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-113 265	-33 920	
Makstud ettevõtte tulumaks	-178 140	-648 558	
Kokku rahavood äritegevusest	1 853 566	3 714 407	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 201 835	-1 720 726	
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	188 153	563 711	8
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-153 642	-491 303	
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	210 000	3 546 369	
Laekumised sihtfinantseerimisest	225 321	439 034	15
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	0	-2 520	
Antud laenud	-1 012 006	-3 356 350	
Antud laenude tagasimaksed	1 607 680	1 640 555	
Laekunud intressid	2 533	49 015	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-133 796	667 785	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	0	45 000	
Saadud laenude tagasimaksed	-322 861	-481 511	
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	0	-121 650	
Makstud intressid	-453 692	-216 610	
Makstud dividendid	-1 500 000	-3 000 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-2 276 553	-3 774 771	
Kokku rahavood	-556 783	607 421	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 191 974	584 553	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-556 783	607 421	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	635 191	1 191 974	2

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Emaettevõtja aktsionäridele või osanikele kuuluv omakapital				
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	89 713	2 817	8 971	22 229 307	22 330 808
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	6 160 669	6 160 669
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-3 000 000	-3 000 000
31.12.2022	89 713	2 817	8 971	25 389 976	25 491 477
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 537 361	1 537 361
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-1 500 000	-1 500 000
31.12.2023	89 713	2 817	8 971	25 427 337	25 528 838

Täpsem informatsioon osakapitali kohta on toodud lisas 16.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Laheotsa 2023. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mis tugineb SME IFRS-ile. Finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida omakorda täiendavad raamatupidamise toimkonna juhendid.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

2023. a konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad OÜ Laheotsa (emaettevõtte) ning tema tütarettevõtete Lahepõllu OÜ, OÜ Nissi Põld, põllumajandusühistu Variku Põld, Piirsalu Põllumajanduse OÜ ja Palivere Põllumajandusühistu (vt. lisa 6) finantsnäitajad.

Konsolideeritud aruande koostamine

Konsolideerimise põhimõtted

Elimineeritud on kõik kontsernisisised nõuded ja kohustused, kontserni ettevõtete vahelised tehingud ning nende tulemusena tekkinud realiseerimata kasumid ja kahjumid. Vähemusomanike osa tütarettevõtete tulemusel ja omakapitalis on konsolideeritud kasumiaruandes näidatud eraldi kirjel ja konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi emaettevõtte omanikele kuuluvast omakapitalist.

Finantsvarad

Kontsernil on järgmised finantsvarad: raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu ja muud nõuded, ning lühi- ja pikaajalised finantsinvesteeringud.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse tehingupäeval (s.t päeval, mil Kontsern võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks).

Raha

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit), kuni 3-kuulisi tähtajalisi deposiite ning paigutusi rahaturufondidesse ja muudesse ülikviidsetesse fondidesse, eeldusel, et fond investeerib finantsvaradesse, mis vastavad raha ja raha ekvivalentide mõistele. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis lühiajaliste laenukohustuste koosseisus.

Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutadeks on nende ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Emaettevõtte ja Eestis registreeritud tütarettevõtete arvestusvaluuta on euro. Konsolideeritud aruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa keskpanga valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglases väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa keskpanga valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustusi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil (nt ettemaksed, soetusmaksumuse meetodil kajastatavad varud, materiaalne ja immateriaalne põhivara), bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud keskpanga valuutakursi alusel.

Finantsinvesteeringud

Investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse

Aktsiaid ja muid omakapitaliinstrumente, mis ei ole avalikult kaubeldavad ja mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kajastatakse soetusmaksumuse meetodil (s.t. soetusmaksumus miinus võimalikud allahindlused).

Tütar- ja sidusettevõtjate aktsiad või osad

Äriühendused

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused, mida kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil). Vastavalt ostumeetodile võetakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused arvele nende õiglates väärtuses ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse positiivse või negatiivse firmaväärtusena.

Alates omandamise kuupäevast kajastatakse omandatud tütarettevõtte varad, kohustused ja tingimuslikud kohustused ning tekkinud positiivne firmaväärtus konsolideeritud bilansis ning osalus omandatud tütarettevõtte tuludes ja kuludes kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes. Negatiivne firmaväärtus kajastatakse koheselt tuluna.

Äriühendused ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel

Ühise kontrolli all olevate ettevõtete vahel toimunud äriühendusi kajastatakse korrigeeritud ostumeetodil, mille kohaselt kajastatakse omandatud osalus teises ettevõttes omandatud netovara bilansilises väärtuses (st. nagu omandatud varad ja kohustused olid kajastatud omandatud ettevõtte bilansis) ning omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara bilansilise väärtuse vahe kajastatakse omandava ettevõtte omakapitali vähenemise või suurenemisenä.

Tütarettevõtete müük

Müüdud tütarettevõtete tulused ja kulusid kajastatakse konsolideeritud kasumiaruandes kuni müügikuupäevani. Vahet müügihinna ja tütarettevõtte netovara bilansilise väärtuse vahel kontserni bilansis (kaasa arvatud firmaväärtus) müügikuupäeva seisuga kajastatakse kasumi/kahjumina tütarettevõtte müügist. Juhul, kui tütarettevõtte osalisel müügil kaob kontserni kontroll ettevõtte üle, kuid säilib mingi osalus, lõpetatakse alates müügikuupäevast ettevõtte konsolideerimine ning kajastatakse järelejäänud osa kas sidusettevõtte või finantsinvesteeringuna. Allesjääv investeering võetakse arvele õiglates väärtuses või allesjääva osa bilansilises väärtuses müügikuupäeva seisuga, kui õiglast väärtust ei ole võimalik leida mõistliku kulu ja pingutusega.

Tehingud vähemusosalusega

Vähemusosalusega tehingute puhul kajastatakse vahe tehingu maksumuse ja vähemusosaluse muutuse vahel omakapitalis.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded (sh. laenu nõuded, deposiidid) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekavas summas. Pikaajaliste finantsvarade korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse finantsvara algselt arvele saadaoleva tasu õiglates väärtuses, arvestades järgmistel perioodidel intressitulu sisemise intressimäära meetodil.

Varud

Varudes kajastatud valmistoodangu puhul on tegemist põllumajandusliku toodanguga, mida kajastatakse soetusmaksumuses, kuivõrd juhatuse hinnangul ei ole põllumajandustoodangu varudena arvele võtmise hetkel võimalik nende õiglast väärtust usaldusväärselt hinnata.

Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse. Varude kuluks kandmisel lähtutakse kaalutud keskmise meetodist. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam. Neto realiseerimisväärtus on toote hinnanguline müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügivalmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks.

Bioloogilised varad

Bioloogiliste varadena on kajastatud taliviljaga seotud kulud ning kuivõrd mahakülvatud taliviljale puudub aktiivne turg ning külvamisest aastavahetuseni ei ole talivilja bioloogilise muundumise mõju maksumusele oluline, siis on bioloogilise vara õiglase väärtuse määramine tehtud soetamismaksumuse alusel.

Samuti on bioloogilise varana kajastatud mets, mis on kajastatud õiglases väärtuses. Bioloogilised varad kajastatakse bilansis eraldi kirjetel kas põhivara või käibevara rühmas. Käibevarana kajastatakse ainult sellist bioloogilist vara, mis on soetatud edasimüümise eesmärgil või realiseeritakse ettevõtte tavapärase äritsvikli käigus. Veel klassifitseeritakse bioloogilist vara tarbitavateks varadeks (varad, mida on võimalik muuta põllumajanduslikuks toodanguks või edasi müüa) ja tootvateks varadeks (varad, mida hoitakse põllumajandusliku toodangu tootmise eesmärgil). Samuti rühmitatakse bioloogilisi varasid valmidusastme järgi kas küpseteks või ebaküpseteks varadeks. Tarbitavaid varasid loetakse küpseteks siis, kui neid on majanduslikult mõistlik muuta põllumajanduslikuks toodanguks, tootvaid varasid loetakse küpseteks siis, kui nad on võimelised tootma põllumajanduslikku toodangut. Õiglase väärtuse meetodil kajastatavate bioloogiliste varade ümberhindlusest tekkivaid kasumeid ja kahjumeid kajastatakse kasumiaruandes eraldi kirjel „Kasum (kahjum)bioloogilistelt varadelt“. Põllumajandusliku toodangu õiglase väärtus selle esmasel arvelevõtmisel kajastatakse kasumiaruandes põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutusena.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi.

Kinnisvarainvesteeringud on kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused väärtuse langusest. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale kinnisvarainvesteeringu objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui on märke sellest, et varaobjekti eluiga või lõppväärtus on oluliselt muutunud, tehakse muudatused vara amortiseerimises edasiulatuvalt.

Igal bilansipäeval hinnatakse soetusmaksumuse meetodil kajastatavate kinnisvarainvesteeringute vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglase väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse kontserni enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 639 EUR.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kapitalirendile võetud materiaalse põhivara arvestus toimub sarnaselt ostenud põhivaraga.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et kontsern saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja soetamisega otseselt seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Ehitised ja rajatised 1-5%
- Tootmiseseadmed 8-10%
- Muud masinad ja seadmed 10-20%
- Muu inventar ja IT seadmed 20-30%

Piiramata kasutuseaga objekte (maa, püsiva väärtusega kunstiteosed, muuseumieksponaadid ja raamatud) ei amortiseerita. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus (miinus müügikulutused) või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Immateriaalse põhivara amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. Kui immateriaalse vara kasuliku eluiga ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, eeldatakse, et kasulik eluiga on 10 aastat.

Kasulike eluigade vahemikud on immateriaalse põhivara gruppidele järgmised:

Firmaväärtus 10 aastat

Rendid

Kapitali- ja kasutusrendid

Kontsern kui rentnik

Kapitalirent võetakse arvele vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdiseväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või kontsernil pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Sihtfinantseerimine

Põhivara sihtfinantseerimine kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud põhivara sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Kui tagasimaksmisele kuuluv saadud sihtfinantseerimine väheneb proportsionaalselt möödunud ajaga, siis summad, mis ei kuulu tagastamisele, kajastatakse tuluna. Põhivara sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglases väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustusena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasest väärtuses. Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse kasumiaruandes „Muu äritulu“ kirjel.

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Maksustamine

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Kuni 31.12.2018 oli dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummalt.

Alates 01.01.2018 muutus tulumaksuseadus, mille kohaselt saavad ettevõtted kasutada regulaarselt makstavatele dividendidele soodusmaksumäär 14%. 14% soodusmaksumäär saab kasutada alates 01.01.2019 makstavatele dividendidele, millest kolmandikule eelmisel majandusaastal makstud dividendidest osale rakendub soodusmaksumäär 14% ning ületatavale makstavale dividendide osale rakendub maksumäär 20%. 14% soodusmaksumäär saab kasutada viimase kolme aasta keskmise väljamakstud dividendi summa ulatuses. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluna.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustusi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks loetakse:

- emaettevõtte ja emaettevõtte osanikud;
- juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse liikmete pere liikmed ja nendega seotud ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Sularaha kassas	2 326	2 144
Arvelduskontod	632 865	1 189 830
Kokku raha	635 191	1 191 974

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	598 438	598 438	0	
Ostjatelt laekumata arved	598 438	598 438	0	24
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	506	506	0	5
Laenunõuded	1 461 623	0	1 461 623	24
Muud nõuded	291 500	291 500	0	
Intressinõuded	89 924	89 924	0	24
Viitlaekumised	201 576	201 576	0	
Ettemaksed	206 338	79 151	127 187	
Tulevaste perioodide kulud	206 338	79 151	127 187	
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 558 405	969 595	1 588 810	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	496 969	496 969	0	
Ostjatelt laekumata arved	496 969	496 969	0	24
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	12 603	12 603	0	5
Laenunõuded	2 057 296	0	2 057 296	24
Muud nõuded	227 694	227 694	0	
Intressinõuded	36 192	36 192	0	24
Viitlaekumised	191 502	191 502	0	
Ettemaksed	186 458	92 745	93 713	
Tulevaste perioodide kulud	186 458	92 745	93 713	
Kokku nõuded ja ettemaksed	2 981 020	830 011	2 151 009	

Nõuded ostjate vastu sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 8 307 eurot (31.detsember 2022: 15 903 eurot), vt. lisa 24.

Intressinõuded sisaldavad intressinõudeid seotud osapoolte vastu 89 924 eurot (31.12.2022: 36 192 eurot), vt. lisa 24.

Laenunõuded sisaldavad nõudeid seotud osapoolte vastu summas 1 461 623 (31.12.2022: 2 057 296) eurot, vt lisa 24.

Laenunõuete alusvaluutaks on euro, intressimääradeks 0,5% - 3% ja tagasimaksetähtajad kuni 31.12.2028 a.

Viitlaekumiste all on kajastatud 2023.a eest PRIA-lt laekumata keskkonna otsetoetused summas 201 576 (31.12.2022 summas 191 502) eurot.

Lisa 4 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tooraine ja materjal	202 923	0
Väetised	202 923	0
Valmistoodang	885 444	903 403
Põllumajanduslik toodang: kartul ja köögivilid	885 444	903 403
Kokku varud	1 088 367	903 403

Lisa 5 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	186 235	0	100 000
Käibemaks	506	88 699	12 603	105 357
Üksikisiku tulumaks	0	33 818	0	31 086
Erisoodustuse tulumaks	0	579	0	569
Sotsiaalmaks	0	44 952	0	42 947
Kohustuslik kogumispension	0	1 396	0	1 336
Töötuskindlustusmaksed	0	2 955	0	2 801
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	506	358 634	12 603	284 096

Lisa 6 Tütarettevõtjate aktsiad ja osad

(eurodes)

Tütarettevõtjate aktsiad ja osad, üldine informatsioon					
Tütarettevõtja registrikood	Tütarettevõtja nimetus	Asukohamaa	Põhitegevusala	Osaluse määr (%)	
				31.12.2022	31.12.2023
10788035	Lahepõllu OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10981849	OÜ Nissi Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10383700	PÜ Variku Põld	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10038340	Piirsalu Põllumajanduse OÜ	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100
10463451	Palivere Põllumajandusühistu	Eesti	põllumajandussaaduste tootmine	100	100

05.07.2022 ostis OÜ Laheotsa tütarettevõtte Padina Põllud ja Metsad OÜ (10816576), makstes 100%-lise osaluse eest 2520 eurot. Tegemist oli sõltumatute osapoolte vahelise äriühendusega, mida kajastati ostumeetodil. 25.07.2022 ühendati Padina Põllud ja Metsad OÜ (ühendatav ühing) Laheotsa OÜ-ga (ühendav ühing). Ostuhinna ja netovara väärtuse vahe on kajastatud perioodi kuludes.

Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
		Kokku
	Maa	
31.12.2021		
Soetusmaksumus	5 186 273	5 186 273
Jääkmaksumus	5 186 273	5 186 273
Ostud ja parendused	491 303	491 303
Müügid	-806 480	-806 480
Ümberliigitamised	506 240	506 240
31.12.2022		
Soetusmaksumus	5 377 336	5 377 336
Jääkmaksumus	5 377 336	5 377 336
Ostud ja parendused	153 642	153 642
Müügid	-92 970	-92 970
Ümberliigitamised	101 080	101 080
31.12.2023		
Soetusmaksumus	5 539 088	5 539 088
Jääkmaksumus	5 539 088	5 539 088

	2023	2022
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	294 269	309 529
Kinnisvarainvesteeringute otsesed haldamiskulud	5 153	6 212
Kinnisvarainvesteeringute müük müügihinnas	210 000	3 546 369

Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

						Kokku
	Maa	Ehitised		Muud materiaalsed põhivarad		
			Muud masinad ja seadmed		Ettemaksed	
31.12.2021						
Soetusmaksumus	8 690 743	13 723 566	7 247 129	733 062	321 407	30 715 907
Akumuleeritud kulum	0	-3 189 062	-4 510 973	-407 910	0	-8 107 945
Jääkmaksumus	8 690 743	10 534 504	2 736 156	325 152	321 407	22 607 962
Ostud ja parendused	244 606	967 230	344 872	1 711	101 080	1 659 499
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	244 606	0			101 080	345 686
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		967 230			0	967 230
Muud ostud ja parendused			344 872	1 711		346 583
Lisandumised äriühenduste kaudu	2 800 000	0	0	0	0	2 800 000
Amortisatsioonikulu	0	-427 031	-419 453	-56 297	0	-902 781
Müügid (jääkmaksumuses)	-140 590	0	-125 226	0	0	-265 816
Ümberliigitamised	-184 833	0	0	0	-321 407	-506 240
Ümberliigitamised ettemaksetest	0	0	0	0		0
Ümberliigitamised kinnisvarainvesteeringutega	-184 833	0	0	0	-321 407	-506 240
31.12.2022						
Soetusmaksumus	11 409 926	14 690 796	7 466 775	734 773	101 080	34 403 350
Akumuleeritud kulum	0	-3 616 093	-4 930 426	-464 207	0	-9 010 726
Jääkmaksumus	11 409 926	11 074 703	2 536 349	270 566	101 080	25 392 624
Ostud ja parendused	195 964	703 556	192 641	0	99 800	1 191 961
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	195 964	0			0	195 964
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		703 556			0	703 556
Muud ostud ja parendused			192 641	0	99 800	292 441
Amortisatsioonikulu	0	-437 783	-394 338	-55 939	0	-888 060
Müügid (jääkmaksumuses)	-6 897	-1 805	-85 711	0	0	-94 413
Ümberliigitamised	0	0	0	0	-101 080	-101 080
Ümberliigitamised kinnisvarainvesteeringutega	0	0	0	0	-101 080	-101 080
31.12.2023						
Soetusmaksumus	11 598 993	15 392 547	7 573 705	734 773	99 800	35 399 818
Akumuleeritud kulum	0	-4 053 876	-5 324 764	-520 146	0	-9 898 786

Jääkmaksumus	11 598 993	11 338 671	2 248 941	214 627	99 800	25 501 032
---------------------	------------	------------	-----------	---------	--------	------------

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2023	2022
Maa	38 800	238 631
Ehitised	17 020	0
Masinad ja seadmed	132 333	301 080
Muud masinad ja seadmed	132 333	301 080
Kokku	188 153	539 711

Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Mets	Vili	
31.12.2021	195 065		195 065
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	28 752		28 752
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	890		890
31.12.2022	224 707		224 707
31.12.2023	224 707		224 707
Põhivarad			Kokku
	Mets	Vili	
31.12.2021	240 721		240 721
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	17 292		17 292
Soetused	61 227		61 227
Müügid	-24 000		-24 000
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	535		535
31.12.2022	295 775		295 775
Soetused	9 874		9 874
31.12.2023	305 649		305 649

Soetusmaksumuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Mets	Vili	
31.12.2021		111 084	111 084
Soetused		566 473	566 473
Müügid		-474 024	-474 024
31.12.2022		203 533	203 533
Soetused		535 690	535 690
Müügid		-534 246	-534 246
31.12.2023		204 977	204 977

Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades		
	2023	2022
Mets	0	75 000
Kokku	0	75 000

Metsamaterjali hindamine õiglasele väärtusele on tehtud metsamajandamiskavade alusel, kus on kasutatud RMK poolt avalikustatud 2023.a keskmiste hindade tabelit. Konservatiivsuse säilitamiseks on vähendatud raieküpse metsa hinda 30% ja kasvava metsa puhul veel 30%, kuna kasvav mets on pikaajaline investeering. Keskmise hinna arvutamisel on raidmete hinnaks arvestatud 0 eurot.

Lisa 10 Immateriaalsed põhivarad (eurodes)

	Kokku	
	Firmaväärtus	
31.12.2021		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-98 367	-98 367
Jääkmaksumus	34 266	34 266
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2022		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-111 630	-111 630
Jääkmaksumus	21 003	21 003
Amortisatsioonikulu	-13 263	-13 263
31.12.2023		
Soetusmaksumus	132 633	132 633
Akumuleeritud kulum	-124 893	-124 893
Jääkmaksumus	7 740	7 740

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Firmaväärtuse kasulik eluiga on 10 aastat.

Lisa 11 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	231 567	176 957

Kontsern on võtnud kasutusrendile 6 põllutöömasinat ning 4 sõiduauto.

Kõikide kasutusrendilepingute alusvaluutaks on euro. Lepingud ei sea piiranguid kontserni dividendi- ega finantseerimispoliitikale.

Rendile võetud vara ei ole edasi antud allrendile.

Lisa 12 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline pangalaen	8 999 016	322 861	1 614 350	7 061 805	Riskmarginal + 6m euribor	euro	2031
Pikaajalised laenud kokku	8 999 016	322 861	1 614 350	7 061 805			
Laenukohustised kokku	8 999 016	322 861	1 614 350	7 061 805			
	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Alusvaluuta	Lõpptähtaeg
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Pikaajalised laenud							
Pikaajaline pangalaen	9 321 877	322 861	1 614 305	7 384 711	Riskmarginal +6 m euribor	euro	2031
Pikaajalised laenud kokku	9 321 877	322 861	1 614 305	7 384 711			
Laenukohustised kokku	9 321 877	322 861	1 614 305	7 384 711			

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jääk)maksumus		
	31.12.2023	31.12.2022
Maa	10 876 375	10 226 374
Ehitised	2 000 000	2 000 000
Masinad ja seadmed	958 675	958 675
Kokku	13 835 050	13 185 049

Tagatiseks panditud varade bilansilise maksumusena on kajastatud tagatislepingute väärtused, kuna antud varade bilansilise väärtuse eraldamine põhivarast on keeruline.

Lisa 13 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	268 038	268 038	
Võlad töövõtjatele	69 384	69 384	
Maksuvõlad	358 634	358 634	5
Muud võlad	484	484	
Intressivõlad	99	99	
Muud viitvõlad	385	385	
Saadud ettemaksed	70	70	
Muud saadud ettemaksed	70	70	
Kokku võlad ja ettemaksed	696 610	696 610	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	338 427	338 427	
Võlad töövõtjatele	70 590	70 590	
Maksuvõlad	284 096	284 096	5
Muud võlad	77 279	77 279	
Intressivõlad	99	99	
Muud viitvõlad	77 180	77 180	
Saadud ettemaksed	70	70	
Muud saadud ettemaksed	70	70	
Kokku võlad ja ettemaksed	770 462	770 462	

Võlad tarnijatele sisaldavad võlgu seotud osapoolte vastu summas 173 175 (31.12.2022 201 171) eurot, vt. lisa 24.

Lisa 14 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	20 439 809	20 388 091
Tulumaksukohustis võimalikelt dividendidelt	4 987 528	5 001 885
Kokku tingimuslikud kohustised	25 427 337	25 389 976

Lisa 15 Sihtfinantseerimine (eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2022	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Ehitiste rekonstrueerimine	0	855 047	439 034	-282 213	439 034	0	1 011 868
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	855 047	439 034	-282 213	439 034	0	1 011 868
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Otsetoetused	186 759	0	1 161 314	-1 166 057	0	191 502	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	186 759	0	1 161 314	-1 166 057	0	191 502	0
Kokku sihtfinantseerimine	186 759	855 047	1 600 348	-1 448 270	439 034	191 502	1 011 868
	31.12.2022		Laekunud	Kajastatud kasumiaruandes	Kajastatud varade soetusmaksumuses	31.12.2023	
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks							
Ehitiste rekonstrueerimine	0	1 011 868	225 321	-392 188	225 321	0	845 001
Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks	0	1 011 868	225 321	-392 188	225 321	0	845 001
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks							
Otsetoetused	191 502	0	752 136	-777 199	0	216 565	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	191 502	0	752 136	-777 199	0	216 565	0
Kokku sihtfinantseerimine	191 502	1 011 868	977 457	-1 169 387	225 321	216 565	845 001

Põhivarade soetuseks saadud sihtfinantseerimisel on tingimuslik kohustus kasutada toetusega soetatud põhivara sihtotstarbeliselt viis aastat peale toetuse viimase osa laekumist.

Toetused on PRIA-lt investeeringuteks 225 321 eurot, tegevuskulude katteks 699 125 eurot ning Elering AS-lt toetus taastuvenergia allikast 78 074 eurot.

Lisa 16 Osakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Osakapital	89 713	89 713
Osade arv (tk)	1	1
Kontserni emaettevõtte osakapital seisuga 31.12.2023 koosneb 1 osast nimiväärtusega 89 713 eurot, mille eest on täielikult tasutud.		

Lisa 17 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes			
Müük Euroopa Liidu riikidele			
Eesti	5 357 461	7 476 473	
Müük Euroopa Liidu riikidele, muud	782 798	484 536	
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	6 140 259	7 961 009	
Kokku müügitulu	6 140 259	7 961 009	
Müügitulu tegevusalade lõikes			
Töötlemata kartuli ja köögivilja müük	2 040 625	1 578 337	
Töödeldud kartuli müük	2 165 117	2 433 044	
Töödeldud köögivilja müük	966 415	1 690 759	
Teravilja müük	534 246	1 634 997	
Metsamaterjali müük	20 223	71 937	
Kinnisvara üürileandmine	339 269	309 529	7
Elektrienergia müük	74 364	242 406	29
Kokku müügitulu	6 140 259	7 961 009	

Lisa 18 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Kasum kinnisvarainvesteeringute müügist	153 029	2 739 889	7
Kasum materiaalseste põhivarade müügist	114 540	273 893	8
Tulu sihtfinantseerimisest	1 169 387	1 448 270	15
Rendi- ja üüritulu	0	15 000	
Kokku muud äritulud	1 436 956	4 477 052	

Lisa 19 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2023	2022
Tooraine ja materjal	887 586	950 722
Energia	446 260	628 308
Elektrienergia	168 677	276 192
Kütus	277 583	352 116
Seemned , väetised, taimekaitsevahendid	1 455 321	1 579 030
Muud	309 357	274 614
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	3 098 524	3 432 674

Lisa 20 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	756 561	742 640
Sotsiaalmaksud	257 613	252 967
Kokku tööjõukulud	1 014 174	995 607
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	44	48
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	42	46
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 21 Intressikulud

(eurodes)

	2023	2022
Intressikulu laenudelt	453 692	216 322
Intressikulu kapitalirendilt	0	1 602
Kokku intressikulud	453 692	217 924

Lisa 22 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2023	2022
Intressitulu hoiustelt	2 533	15
Intressitulu laenudelt	53 732	72 915
Muud finantskulud	0	-61 253
Kokku muud finantstulud ja -kulud	56 265	11 677

Lisa 23 Tulumaks

(eurodes)

Tulumaksukulu komponendid	2023		2022	
	Maksustatav summa	Tulumaks	Maksustatav summa	Tulumaks
Väljakuulutatud dividendid	1 500 000	264 375	3 000 000	715 732
Eesti	1 500 000	264 375	3 000 000	715 732
Kokku	1 500 000	264 375	3 000 000	715 732

Lisa 24 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	Frivil Invest OÜ
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Eesti

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Emaettevõtja	46 171	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	52 060	52 095
Kokku nõuded ja ettemaksed	98 231	52 095
Võlad ja ettemaksed		
Emaettevõtja	16 770	59 910
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	156 405	141 360
Kokku võlad ja ettemaksed	173 175	201 270

PIKAAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		
Emaettevõtja	1 200 306	1 818 806
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	261 317	238 491
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 461 623	2 057 297

ANTUD LAENUD	31.12.2021	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress
Emaettevõtja	0	2 439 550	620 744	1 818 806	7 411
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	310 486	916 800	988 795	238 491	16 504
Kokku antud laenud	310 486	3 356 350	1 609 539	2 057 297	23 915
ANTUD LAENUD	31.12.2022	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2023	Perioodi arvestatud intress
Emaettevõtja	1 818 806	824 500	1 443 000	1 200 306	46 171
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	238 491	187 507	164 681	261 317	7 562
Kokku antud laenud	2 057 297	1 012 007	1 607 681	1 461 623	53 733

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress
Emaettevõtja	113 650	45 000	158 650	0	1 313
Kokku laenukohustised	113 650	45 000	158 650	0	1 313

MÜÜDUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad		49 089			57 199	
Kokku müüdnud		49 089			57 199	

OSTETUD	2023			2022		
	Kaubad	Teenused	Põhivara	Kaubad	Teenused	Põhivara
Emaettevõtja		2 550		0	13 584	0
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	73 792	174 975	14 800	81 170	150 170	140 913
Kokku ostetud	73 792	177 525	14 800	81 170	163 754	140 913

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	79 392	52 056

Lisa 25 Konsolideerimata bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Varad		
Käibevarad		
Raha	627 136	1 186 184
Nõuded ja ettemaksed	961 837	759 756
Varud	1 081 367	886 253
Bioloogilised varad	429 684	428 240
Kokku käibevarad	3 100 024	3 260 433
Põhivarad		
Investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse	2 381 643	2 381 643
Nõuded ja ettemaksed	1 499 793	2 057 296
Kinnisvarainvesteeringud	5 539 088	5 377 336
Materiaalsed põhivarad	19 507 856	19 500 323
Bioloogilised varad	305 649	295 775
Kokku põhivarad	29 234 029	29 612 373
Kokku varad	32 334 053	32 872 806
Kohustised ja omakapital		
Kohustised		
Lühiajalised kohustised		
Laenukohustised	322 861	322 861
Võlad ja ettemaksed	1 114 057	1 130 011
Sihtfinantseerimine	0	144 516
Kokku lühiajalised kohustised	1 436 918	1 597 388
Pikaajalised kohustised		
Laenukohustised	12 731 170	12 291 431
Kokku pikaajalised kohustised	12 731 170	12 291 431
Kokku kohustised	14 168 088	13 888 819
Omakapital		
Osakapital nimiväärtuses	89 713	89 713
Ülekurss	6 982	6 982
Kohustuslik reservkapital	8 971	8 971
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	17 378 321	14 292 911
Aruandeaasta kasum (kahjum)	681 978	4 585 410
Kokku omakapital	18 165 965	18 983 987
Kokku kohustised ja omakapital	32 334 053	32 872 806

Lisa 26 Konsolideerimata kasumiaruanne (eurodes)

	2023	2022
Müügitulu	6 094 057	7 910 309
Muud äritulud	631 063	2 918 193
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	94 249	185 654
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	1 444	190 917
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 135 263	-3 473 375
Mitmesugused tegevuskulud	-425 821	-365 984
Tööjõukulud	-970 377	-961 474
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-836 280	-836 823
Muud ärikulud	-20 600	0
Kokku ärikasum (-kahjum)	1 432 472	5 567 417
Intressikulud	-545 448	-282 531
Muud finantstulud ja -kulud	59 329	16 257
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	946 353	5 301 143
Tulumaks	-264 375	-715 733
Aruandeaasta kasum (kahjum)	681 978	4 585 410

Lisa 27 Konsolideerimata rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	1 432 472	5 567 417
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	836 280	836 823
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	-161 851	-2 337 350
Muud korrigeerimised	-144 516	-162 301
Kokku korrigeerimised	529 913	-1 662 828
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-145 286	27 753
Varude muutus	-196 558	-307 745
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-157 947	24 753
Makstud ettevõtte tulumaks	-178 140	-648 558
Kokku rahavood äritegevusest	1 284 454	3 000 792
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 015 276	-908 469
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	69 333	382 631
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	-153 642	-491 303
Laekunud kinnisvarainvesteeringute müügist	210 000	2 884 157
Tasutud tütarettevõtjate soetamisel	0	-2 520
Antud laenud	-1 230 006	-3 356 350
Antud laenude tagasimaksed	1 787 509	1 747 906
Laekunud intressid	2 533	49 015
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-329 549	305 067
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	804 400	1 590 361
Saadud laenude tagasimaksed	-364 661	-890 735
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	0	-121 650
Makstud intressid	-453 692	-216 610
Makstud dividendid	-1 500 000	-3 000 000
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-1 513 953	-2 638 634
Kokku rahavood	-559 048	667 225
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 186 184	518 959
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-559 048	667 225
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	627 136	1 186 184

Lisa 28 Konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne (eurodes)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	89 713	6 982	8 971	17 292 912	17 398 578
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	4 585 410	4 585 410
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-3 000 000	-3 000 000
Muud muutused omakapitalis	0	0	0	-1	-1
31.12.2022	89 713	6 982	8 971	18 878 321	18 983 987
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-2 379 812
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					8 887 302
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2022					25 491 477
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	681 978	681 978
Väljakuulutatud dividendid	0	0	0	-1 500 000	-1 500 000
31.12.2023	89 713	6 982	8 971	18 060 299	18 165 965
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus					-2 379 812
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil					9 742 685
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2023					25 528 838

Lisa 29 Elektrienergia tootmine

Materiaalne põhivara seisuga 31.12.2023 sisaldab investeeringuid otseliinidega päikeseparkidesse summas 1,212 milj. eurot. 2023.a oli elektrienergia müük 74 364 (2022.a 242 406) eurot, toetust saadi taastuvast energiaallikast 78 074 (2022.a 85 830) eurot ning akumuleeritud kulum otseliinidega päikeseparkidesse oli 145 314 eurot. Elering AS-le maksti 2023.aastal taastuvenergia tasu 3 833 eurot.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 01.04.2024

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RISTO VILLERS	Juhatuse liige	01.04.2024

Aruande osanike koosoleku kinnitamise staatus

Osanike koosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Osaühing Laheotsa osanikule

Arvamus

Oleme auditeerinud Osaühing Laheotsa ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2023 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Katrin Mugra

Vandeaudiitori number 482

Audiitorbüroo Katrin Mugra OÜ

Auditorettevõtja tegevusloa number 266

Ringtee 17, Rannamõisa küla, Harku vald, Harju maakond, 76906

02.04.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Osaühing Laheotsa (registrikood: 10238435) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KATRIN MUGRA	Vandeaudiitor	02.04.2024

Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	23 889 976
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 537 361
Kokku	25 427 337
Jaotamine	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	25 427 337
Kokku	25 427 337

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Kartuli töötlemine ja säilitamine	10311	2165117	35.53%	Jah
Köögivilja- (sh kõrvitsaliste), juurvilja- ja mugulviljakasvatus, k.a seenekasvatus	01131	2039423	33.47%	Ei
Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine	10391	966415	15.86%	Ei
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	534246	8.77%	Ei
Enda või renditud kinnisvara üürileandmine ja käitus	68201	294269	4.83%	Ei
Elektrienergia tootmine	3511	74364	1.22%	Ei
Metsaraie	02201	20223	0.33%	Ei